

vlees-afval

Een van de problemen, die de gemeentelijke rattenbestrijder vaak bij zijn werkzaamheden tegenkomt is het feit, dat een slagerij, soms ook een abattoir de oorzaak is van een rattenplaag in de omgeving.

De oorzaak hiervan is, dat de mens daar zeer slordig omspringt met het vleesafval en de beenderen, die verre van ratveilig worden bewaard in afwachting van het afvoeren door de vrachtauto's van de destructor.

Toch is het wel mogelijk om hier verbetering aan te brengen, nl. met behulp van de Destructiewet (van 21 februari 1957, Stbl. 84).

Hoewel het toezicht op de naleving van deze wet niet het werk van de rattenbestrijder is, is het toch van belang voor hem om te weten wat de Destructiewet in dit opzicht voorschrijft, zodat hij weet wat hij mag eisen in het belang van zijn werk. In voorkomende gevallen kan hij dan de veterinaire inspecteur van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid via zijn dienstchef op de ongewenste toestanden attent maken.

Een tweede probleem is het feit, dat men alle wettelijke regelingen ten spijt toch nog soms slachtafval (ingewanden) of cadavers op vuilnisbelten aantreft. Dit trekt natuurlijk onherroepelijk ratten aan. Wil men de vuilnisbelt zo goed mogelijk vrijhouden van ratten (en dat is natuurlijk een absolute noodzakelijkheid bij een goed beheerde vuilnisbelt) dan zal hier een einde aan moeten worden gemaakt. Afgezien van de bepalingen die in de Hinderwetvergunning in dit verband zijn opgenomen, kan ook hier zo nodig de Destructiewet worden gehanteerd.

Maar ook hier moet worden opgemerkt, dat het toezicht op het juiste gebruik en onderhoud van vuilnisbelten niet rechtstreeks het werk van de gemeentelijke rattenbestrijder is. Dit hoort tot de taak van de farmaceutisch inspecteur van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid. Daar vleesafval op vuilnisbelten betekent dat het aan destructie wordt onttrokken, zal ook de veterinaire inspecteur voor dergelijke gevallen zeker belangstelling hebben.

De Destructiewet dan is tot stand gekomen uit de overweging „dat het wenselijk is ter voorkoming van **gevaar, schade of hinder** voor de openbare gezondheid, regelen vast te stellen omtrent het door verwerking tot nuttige produkten, onschadelijk maken van ondeugdelijk materiaal van dierlijke herkomst”.

De inrichting waar dit ondeugdelijke dierlijke materiaal wordt verwerkt heet een „destructor”, het te verwerken materiaal „destructie materiaal”.

Wat verstaat de wet onder destructiemateriaal?

Onder destructiemateriaal verstaat de wet (art. 2):

- a. materiaal van dierlijke herkomst, dat ingevolge de Vleeskeuringswet (1919, Stbl. 524) of de Veewet (1920, Stbl. 153, laatstelijk gewijzigd bij de Wet van 20 mei 1955 Stbl. 213) moet worden onbruikbaar gemaakt voor voedsel voor mens en dier, onschadelijk gemaakt of vernietigd;
- b. bedorven of op andere wijze ondeugdelijk geworden vlees of vleeswaren;
- c. hoornvlees, afkomstig van slachtdieren, voor zover het niet ter plaatse, waar de slachting is verricht, van de huid is verwijderd;

- d. baarmoeders, scheden, roeden, navelzakken, ogen en darmslijm, afkomstig van slachtdieren;
- e. materiaal van dierlijke herkomst, hetwelk niet ten in- of doorvoer kan worden toegelaten, tenzij het door de belanghebbenden binnen tweemaal 24 uur wordt teruggevoerd naar het land van herkomst;
- f. pluimvee, gedood op grond van artikel 3 der Vogelziektenwet en kennelijk niet voor menselijke consumptie geschikte afvallen van wild en gevogelte, ontstaan in inrichtingen waar het slachten van wild en gevogelte als bedrijf wordt uitgeoefend, **met uitzondering van de afvallen aan welke een andere nuttige stemming wordt gegeven**;
- g. dode honden en katten;
- h. dode dieren, gestorven in dierentuinen of pelsfokkerijen, **met uitzondering van dode dieren, aan welke een andere nuttige bestemming wordt gegeven**.

Verder wordt onder destructiemateriaal verstaan afvallen van slachtdieren, niet genoemd onder het bovenstaande met uitzondering van die, welke naar het oordeel van het hoofd van de Vleeskeuringsdienst, rein zijn of, met het oog op hun bestemming te zijnen genoegen zijn gereinigd.

Voorts wordt nog onder destructiemateriaal verstaan:

- a. vis, delen daarvan en visafvallen;
- b. de delen, genoemd in de krachtens art. 2, eerste lid onder a, tweede alinea van de bovengenoemde Vleeskeuringswet uitgevaardigde algemene maatregel van bestuur, d.w.z. van spierweefsel ontdane beenderen, varkenshuiden, ongesmolten vet en bloed als deze zijn overgoten of wel vermengd zijn met creoline, carbol, saprol of andere met goedkeuring van de inspecteur aan te wenden stoffen.
- c. pensen, boek-, net- en lebmagen en darmen, welke van hun inhoud zijn ontdaan; darmen van nuchtere kalveren indien deze rijkelijk zijn overgoten met een 0.2% oplossing van methyleenblauw.

Ten slotte kan nog ander materiaal van dierlijke herkomst aangewezen worden als destructiemateriaal bij algemene maatregel van bestuur als dit gevaar voor de openbare gezondheid dan wel schade of hinder oplevert.

Destructiemateriaal **moet** onschadelijk worden gemaakt volgens de bij of krachtens de destructiewet gegeven voorschriften, **terwijl het verboden is destructiemateriaal aan destructie te onttrekken**.

Uit het bovenstaande volgt dus, dat de destructiewet uitdrukkelijk het storten van destructiemateriaal op vuilnisbelten verbiedt, immers dan wordt het onttrokken aan de destructie. Wel moet vaststaan, dat het dierlijke materiaal inderdaad destructiemateriaal is, d.w.z. dat het dus geen andere nuttige bestemming heeft. Bijvoorbeeld darmen bestemd voor varkensvoer is dus geen destructiemateriaal, want het heeft een nuttige bestemming. Dit materiaal valt dus niet onder de Destructiewet.

Wat betreft het slordig bewaren van destructiemateriaal, hierin voorziet art. 17 van de Destructiewet. Dit artikel schrijft voor, dat bij plaatselijke (dus gemeentelijke) verordening regels worden gesteld o.a. voor de bewaring door de eigenaar of houder van destructiemateriaal. Dat wil dus zeggen, dat in iedere gemeente een dergelijke verordening bestaat.

Met deze verordening kan dus een behoorlijke, ratveilige bewaring van dit materiaal worden geregeld.

Het ontwerp van de betreffende gemeenteverordening, dat bij het rondschrijven van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid van 24 februari 1958 no. 2734, afdeling Gezondheidsbescherming, Directie Volksgezondheid is gevoegd, schrijft in art. 6 voor dat het destructiemateriaal moet worden bewaard in daarvoor bestemde bakken, dan wel metalen confiscaatemplers tenzij het hoofd van dienst terzake van de bewaring een andere regeling met de aangifteplichtige, dus de houder of eigenaar van het destructiemateriaal, treft.

Het is jammer, dat niet de eis is gesteld, dat de bewaarbakken ratdicht moeten zijn. Ten slotte wil ik volledigheidshalve nog de aandacht vestigen op het K.B. van 30 januari 1960, Stbl. 71, tot uitvoering van de artikelen 19 en 19a van de Vleeskeuringswet (Eisenbesluit Vleeskeuringswet).

Hierin worden eisen gesteld waaraan slachterijen, vleeswinkels, bewaarplaatsen van vlees, vleeswarenfabrieken, inrichtingen tot bewaring van bloed en bloedplasma en tot verwerking van bloed tot bloedplasma of bloedplasma-poeder en andere inrichtingen bestemd tot of gebruikt voor het bewerken of verduurzamen van vlees of het bereiden of bewerken van vlees moeten voldoen.

Art. 13 van dit Eisenbesluit schrijft voor dat voor de bedrijfsruimten van deze inrichtingen doeltreffende maatregelen moeten worden genomen tot wering van vogels en van **ratten en muizen** en ander ongedierte.